

Varer af fuldstændig lignende Art fra et andet Land.

Ganske vist har den økonomiske Komité undersøgt dette Spørgsmaal, men den af Komiteen udfærdigede Formel giver ikke nogen Løsning. Der er uden Tvivl Grund til at uddybe dette Problem og søge en snarlig Løsning.

Imidlertid er Mestbegunstigelsesklausulen ikke blot truet ved disse Fortolkninger. Den nuværende Krise har ogsaa fremkaldt en vis Tendens til at undvige Klausulens Følger ved at skabe en vis Forbindelse mellem de officielle Konventioner, der afsluttes mellem Staterne, og Privat-aftaler, der afsluttes under Statens Auspicer mellem store økonomiske Organisationer.

Jeg indrømmer fuldt ud, at den alvorlige Situation, som eksisterer i mange Lande, bydende kræver Regeringernes Intervention, og at disse undertiden er nødt til at tage deres Tilflugt til Forholdsregler, som medfører Vanskeligheder for deres Naboer. Men jeg tror, at man ogsaa maa erkende, at hvis den nuværende Udvikling, som gaar ud paa lidt efter lidt at undergrave Mestbegunstigelsesklausulen, vedbliver, vil denne Klausul tabe hele sit Værd. Hvis man indrømmer, at de Fremgangsmaader, som jeg lige har talt om, er anvendelige, ser jeg ikke vel, hvad der er tilbage af Mestbegunstigelsesklausulen paa Toldomraadet.

Danmarks Udførsel naar et meget højt Tal i Forhold til dets Befolkning, og det har som naturlig Følge en Indførsel til den samme Værdi, som ikke er uden Betydning for vore Naboer. Naar jeg gennemgaar de forskellige Dele af denne Udførsel, ser jeg ikke en eneste Fordel, der udspringer af Mestbegunstigelsesklausulen, der ligger til Grund for vore Handels-traktater, som ikke vil kunne omgaaes paa en af de før nævnte Maader. Det er derfor nødvendigt at naa til en Forstaaelse af denne Klausuls Rækkevidde, som er fælles for alle Lande. Hvis ikke, vil man al-

drig vide, hvad man skal holde sig til. Bibeholdelsen af Mestbegunstigelsesklausulen kræver bydende en Fortolkning, som akcepteres af alle paa en saadan Maade, at hvert Land er i Stand til at bedømme denne Klausuls større eller mindre Værdi.

Efter min Opfattelse er det i alle Staters Interesse — ogsaa deres, som mener sig nødt til at søge Tilflugt til en indskrænkende Fortolkning — at naa til den Klarhed, som giver det økonomiske Liv den Stabilitet, som er saa nødvendig for det.

Der bestaar et herfra helt forskelligt Spørgsmaal, som de sidste Aars Udvikling har gjort det meget nødvendigt at løse. Det er Spørgsmaalet om Forholdet mellem to-sidede Aftaler baseret paa Mestbegunstigelsesklausulen og flersidede økonomiske Konventioner. Den økonomiske Komité har i sin Beretning udsat Behandlingen af dette Spørgsmaal, idet den har indskrænket sig til at angive de forskellige Synspunkter. Men hver Gang det drejer sig om at afslutte en ny Handelstraktat melder Spørgsmaalet sig, og Opfattelserne er uheldigvis forskellige selv i de Lande, som fører en Handels- og Toldpolitik af ensartet Karakter.

Hvis man erkender, at Løsningen af alle disse Problemer er af grundlæggende Betydning for den regelmæssige Udvikling af den økonomiske Forbindelse melder det Spørgsmaal sig, hvilken Fremgangsmaade der vil være den bedste at følge. I denne Anledning tillader jeg mig at foreslaa, at vi vedtager det Forslag, der er fremsat af de 8 interesserede Regeringer, og at vi i vor Beretning anbefaler Raadet at udnævne en Undersøgelseskommission bestaaende af nogle af Medlemmerne af den økonomiske Komité, men ogsaa af nogle Repræsentanter for de Stater, for hvilke dette Spørgsmaal er af ganske særlig Betydning. Det siger sig selv, at Medlemmerne af denne Undersøgelseskommission bør bestaa af Repræsentanter for de Regeringer, der bekender sig til forskellige